

Oikeusministeriö

Sisäministeriön lausunto oikeusministeriölle

Oikeusministeriö on pyytänyt sisäministeriöltä lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle vankeuslain, tutkintavankeuslain ja puolustustilalain 9 §:n 4 momentin muuttamisesta. Oikeusministeriössä virkatyönä valmistellussa hallituksen esityksessä on hyödynnetty aiemmassa vankeuslain ja tutkintavankeuslain kehittämistä koskevassa hankkeessa (OM035:00/2021) tuotettua työryhmä mietintöä hallitusohjelmakirjauksia koskevin ja soveltuvin osin.

Luonnoksessa ehdotetaan muun muassa muutoksia vankilaan ottamista koskevaan sääntelyyn vakavissa yhteiskunnallisissa häiriötilanteissa. Sääntelyn soveltamisalaan kuuluvilta häiriötilanteilta ei edellytettäisi sitä, että yhteiskuntaan olisi julistettu valmiuslain mukaiset poikkeusolot. Luonnoksessa todetaan, että säännöksiä voitaisiin siten soveltaa riippumatta siitä, edellyttääkö häiriötilanne valmiuslain mukaisten muiden toimivaltuuksien soveltamista.

Luonnoksen mukaan rajoitukset voisivat koskea sakan muuntorangaistukseen tuomittuja ja alle kahden vuoden ehdottomaan rangaistukseen tuomittuja. Muutos on merkittävä suhteessa nykyiseen tilanteeseen, jossa vankeuslain 2 luvun 1 §:n mukaan vankilaan ottamisen rajoittaminen voi kohdistua sellaisiin rangaistukseen tuomittuihin, joiden rangaistusten enimmäispituus on kuusi kuukautta vankeutta. Luonnoksessa todetaan, että tämä on perusteltua, jotta säännösten avulla on mahdollista tehokkaasti vaikuttaa vankilukuun. Ehdotuksen mukaan rajoituksista päätettäisiin oikeusministeriön asetuksella.

Sisäministeriön poliisiosasto toteaa lausuntonaan, että vankilaan ottamisen rajoittaminen muodostuu luonnoksessa ehdotettujen säännösten soveltamisalan osalta erittäin laajaksi, koska ei esimerkiksi edellytetä valmiuslain mukaisten poikkeusolojen julistamista. Säännösten laaja sovellettavuus sekä erilaisten yhteiskunnallisten häiriötilanteiden että vankeusrangaistukseen tuomittujen osalta jättää säännökset väistämättä epätasällisiksi.

Huomio kiinnittyy myös siihen, että säännösten mukaan vankilaan ottamisen rajoittamisen tulee olla *perustelua* sen varmistamiseksi, että vankeuden täytäntöönpano on vankeuslain 1 luvun 3 §:n 2 momentissa edellytetyllä tavalla turvallista yhteiskunnalle, henkilökunnalle ja vangeille. Kuitenkin samassa yhteydessä todetaan, että rajoituksia voidaan jatkaa, jos se on *edelleen välttämätöntä* momentissa mainituista syistä. Selvyyden vuoksi soveltamiskynnystä koskevat määrittelyt olisi perusteltua saattaa yhdenmukaisiksi ja välttämättömyyskriteerin vuoksi perusteluissa olisi korostettava ja esimerkkien valossa tuotava ilmi vaihtoehtoisten keinojen ensisijaisuutta suhteessa vankilaan ottamisen rajoittamiseen.

Luonnoksessa todetaan, että säännösten tavoitteena on mahdollistaa tehokas vaikuttaminen vankilukuun. Tähän nähden ehdotuksen vaikutusarviointi vaikuttaa suppealta. Vaikutusarviointi on keskitynyt ainoastaan vankilaympäristöön ja vankeusrangaistukseen tuomittuihin, eikä muita yhteiskunnallisia vaikutuksia ole arvioitu. Asiaa ei ole käsitelty luonnoksen ehdotusten vaikutuksia koskevassa osiossa lainkaan. Vaikka säännösten soveltamisala tilanteiden osalta on laaja ja rajoituksista

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Sisäministeriö

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

PL 26
00023 Valtioneuvosto

Kirkkokatu 12
Helsinki

0295 480 171
+358 295 480 171

09 160 44635
+358 9 160 44635

kirjaamo.sm@gov.fi
www.intermin.fi

päätettäisiin oikeusministeriön asetuksella, vaikutusarvioita ja ensisijaisesti toteutettavia vaihtoehtoisia toimenpiteitä on tarpeen käsitellä myös asiaa koskevassa hallituksen esityksessä.

Osastopäällikkö

Tomi Vuori

Erityisasiantuntija

Jarkko Nieminen

Jakelu OM Oikeusministeriö

Tiedoksi -

VN/11810/2021-SM-101

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: